

Vylučovací žaloba

I výzva k podání vylučovací žaloby, učiněná konkursním soudem (až) v průběhu řízení o vylučovací žalobě, podané žalobcem bez předchozí výzvy, vyvolává účinky dle § 19 odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání. Nebude-li takové žalobě vyhověno (bez zřetele k tomu, zda řízení o ní skončilo pravomocným zamítnutím žaloby, jejím odmítnutím či zastavením řízení) a uplynula-li lhůta výzvou určená, brání úspěchu případné nové vylučovací žaloby její opožděnost.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2302/2014, ze dne 22.12.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce H. CORPORATION, se sídlem S., zastoupeného Mgr. R.Z., advokátem, se sídlem v B., proti žalovanému Mgr. J.Z., advokátu, se sídlem v P., jako správci konkursní podstaty úpadce I. INVEST s. r. o., zastoupenému JUDr. A.R., advokátem, se sídlem v P., o vyloučení cenných papírů ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 15 Cm 43/2007, o dovolání žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. února 2014, č. j. 9 Cmo 10/2013-654, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem ze dne 23. dubna 2013, č. j. 15 Cm 43/2007-593, Krajský soud v Brně (dále jen „konkursní soud“) zamítl žalobu, kterou se žalobce (H. CORPORATION) domáhal vůči žalovanému (správci konkursní podstaty úpadce I. INVEST s. r. o.) vyloučení cenných papírů z konkursní podstaty úpadce, a to akcií emitovaných společností ČETRANS a. s., identifikační číslo osoby 48268089, blíže specifikovaných ve výroku rozhodnutí (dále jen „akcie ČETRANS“) a akcií emitovaných společností Č. SLADOVNY, a. s., identifikační číslo osoby 60721294, rovněž blíže specifikovaných ve výroku rozhodnutí (bod I. výroku) a rozhodl o náhradě nákladů účastníků řízení a státu (body II. a III. výroku).

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které vzal v části týkající se akcií ČETRANS podáním ze dne 11. července 2013, doručeným soudu téhož dne, zpět.

Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením – s odkazem na ustanovení § 222a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) – rozsudek konkursního soudu ze dne 23. dubna 2013, č. j. 15 Cm 43/2007-593, v části, která se týká akcií ČETRANS, zrušil a řízení zastavil.

Odvolací soud vyšel z toho, že:

- 1/ Konkursní soud usnesením ze dne 4. ledna 2006, č. j. 32 K 28/2002-228, prohlásil konkurs na majetek úpadce I. INVEST s. r. o. a správcem konkursní podstaty ustavil žalovaného.
- 2/ Žalovaný sepsal akcie ČETRANS do konkursní podstaty úpadce.
- 3/ Žalobce podal dne 4. června 2007 u konkursního soudu žalobu na vyloučení akcií ČETRANS z konkursní podstaty. Řízení je vedeno pod sp. zn. 15 Cm 43/2007.
- 4/ Konkursní soud usnesením ze dne 20. dubna 2010, č. j. 32 K 28/2002-500 (doručeným žalobci 23. dubna 2010), vyzval žalobce, aby ve lhůtě 30 dnů podal žalobu na vyloučení akcií ČETRANS z konkursní podstaty úpadce.
- 5/ Žalobce podal dne 24. května 2010 žalobu, již se domáhal (kromě jiného) vyloučení akcií

ČETRANS z konkursní podstaty úpadce. Řízení bylo vedeno pod sp. zn. 15 Cm 81/2010.
6/ Usnesením ze dne 17. října 2011, č. j. 15 Cm 43/2007-450, konkursní soud spojil řízení vedená pod sp. zn. 15 Cm 43/2007 a 15 Cm 81/2010, s tím, že věc bude dále vedena pod sp. zn. 15 Cm 43/2007.
7/ Usnesením ze dne 23. října 2012, č. j. 15 Cm 43/2007-545, konkursní soud zastavil řízení o žalobě ze dne 24. května 2010 v části týkající se akcií ČETRANS pro překážku věci zahájené (litispendence). Rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. prosince 2012.

Na tomto základě odvolací soud uzavřel, že nesouhlas žalovaného se zastavením řízení není důvodný, neboť zpětvzetím žaloby ztrácí incidenční spor z pohledu obou účastníků opodstatnění. Rozhodnutím podle § 222a odst. 1 o. s. ř. je definitivně vymezena příslušnost věcí, kterých se zpětvzetí týká, ke konkursní podstatě.

K tomu dodal, že pro podání žaloby o vyloučení majetku ze soupisu konkursní podstaty úpadce je v ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“), dána třicetidenní lhůta, která počala běžet poté, kdy advokátu žalobce byla doručena výzva konkursního soudu ze dne 20. dubna 2010. Skutečnost, že tuto výzvu konkursní soud učinil až v průběhu excindačního sporu, neměl odvolací soud za podstatnou.

Proti v záhlaví označenému usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jímž se domáhá jeho změny tak, že zpětvzetí žaloby není účinné.

Dovolatel zpochybňuje závěr odvolacího soudu o absenci vážných důvodů jeho nesouhlasu se zpětvzetím žaloby. Především má za to, že výzva k podání vylučovací žaloby učiněná soudem poté, co již žalobce takovou žalobu podal (z vlastní iniciativy), nemá jakékoliv účinky pro počítání lhůty pro podání vylučovací žaloby a žalobce tak může podat vylučovací žalobu znovu.

K tomuto závěru dospívá na základě úvahy, že výzva dle § 19 odst. 2 ZKV má své místo (jen) tehdy, když vylučovací žaloba ještě nebyla podána (potud odkazuje na závěry obsažené ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. června 1998, Cpjn 19/98, uveřejněném pod číslem 52/1998 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, pod bodem XXIX.). Byla-li žaloba podána před doručením výzvy, před podáním žaloby nezačala plynout žádná lhůta a tudíž po eventuálním zpětvzetí žaloby nemohla ani doběhnout a konstituovat tak nevyvratitelnou domněnku. Uvedené podle dovolatele vyplývá i z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2011, sp. zn. 29 Cdo 3147/2011 (rozhodnutí Nejvyššího soudu - označená v tomto usnesení - jsou veřejnosti dostupná na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Zákonem č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčním zákonem) byl s účinností od 1. ledna 2008 zrušen zákon o konkursu a vyrovnání (§ 433 bod I. a § 434), s přihlédnutím k § 432 odst. 1 insolvenčního zákona se však pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona (a tudíž i pro spory vedené na jejich základě) použijí dosavadní právní předpisy (tedy vedle zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007, i občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. prosince 2007). Srov. k tomu též důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2010, sp. zn. 29 Cdo 3375/2010, uveřejněného pod číslem 41/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

Dovolání je přípustné podle § 239 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., není však důvodné.

Podle § 222a o. s. ř., vezme-li žalobce (navrhovatel) za odvolacího řízení zpět návrh na zahájení řízení, odvolací soud zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví; to neplatí, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn, anebo proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné (odstavec 1). Jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, odvolací soud rozhodne, že zpětvzetí

návrhu není účinné; v takovém případě po právní moci usnesení pokračuje v odvolacím řízení (odstavec 2).

Již v usnesení ze dne 26. listopadu 2008, sp. zn. 29 Cdo 4028/2008, Nejvyšší soud vysvětlil, že zákon ponechává posouzení toho, co jsou „vážné důvody“ ve smyslu § 222a odst. 2 o. s. ř., na úvaze soudu rozhodujícího v odvolacím řízení; dovolací soud může jeho úvahu zpochybnit jen v případě, je-li zjevně nepřiměřená (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 646/2005). Vážné důvody, které opodstatňují nesouhlas se zpětvzetím žaloby, zpravidla spočívají v tom, že žalovaný nebo jiný účastník řízení má právní nebo jiný (morální, procesně ekonomický apod.) zájem na tom, aby o návrhu bylo meritorně rozhodnuto. Vážný důvod k nesouhlasu se zpětvzetím žaloby má žalovaný například v řízení, které může být zahájeno i bez návrhu (§ 81 o. s. ř.) nebo které mohlo být zahájeno též na jeho návrh (například v řízení o vypořádání společného jmění manželů nebo v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví), nebo také tehdy, jestliže se navrhovatel (žalobce) zpětvzetím návrhu snaží zmařit vydání již očekávaného a pro něj nepříznivého rozsudku, vše za předpokladu, že nedošlo k platnému mimosoudnímu vyřešení věci dohodou účastníků. To, že má vážné důvody, tvrdí a prokazuje ten, kdo se zpětvzetím návrhu nesouhlasí. Tato osoba také nese pro ni nepříznivé následky vyplývající z toho, že vážné důvody přes výzvu soudu netvrdila nebo neprokázala (srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II. Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1787).

Dovolatel zpochybňuje závěry odvolacího soudu o účincích výzvy k podání vylučovací žaloby učiněné až poté, co vylučovací žaloba byla podána. Má za to, že nenastala nevyvratitelná právní domněnka správnosti soupisu akcií ČETRANS do konkursní podstaty.

Podle § 19 ZKV, jsou-li pochybnosti, zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota náleží do podstaty, zapíše se do soupisu podstaty s poznámkou o nárocích uplatněných jinými osobami nebo s poznámkou o jiných důvodech, které zpochybňují zařazení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty do soupisu (odstavec 1). Soud uloží tomu, kdo uplatňuje, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota neměla být do soupisu zařazena, aby ve lhůtě určené soudem podal žalobu proti správci. V případě, že žaloba není včas podána, má se za to, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota je do soupisu pojata oprávněně (odstavec 2).

Podstatou vylučovací žaloby podle § 19 ZKV je pro konkurs (ale i pro účastníky řízení o žalobě) závazným způsobem vyřešit otázku, zda majetek sepsaný do konkursní podstaty (některá z jeho částí) byl do soupisu pojat oprávněně a zda tu není silnější právo jiné osoby než úpadce, které soupis tohoto majetku a jeho následné zpeněžení v konkursu vylučuje [viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2004, sp. zn. 29 Odo 394/2002, uveřejněný pod číslem 81/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 81/2005“)].

Osoba, která tvrdí, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota do konkursní podstaty nepatří, může podat vylučovací žalobu bez ohledu na to, zda k jejímu podání byla konkursním soudem vyzvána. Legitimace k vylučovací žalobě je dána již tím, že věc byla správcem zařazena (zapsána) do soupisu podstaty (viz R 81/2005).

Osoby, které k věci uplatnily právo nepřipouštějící její soupis, konkursní soud usnesením vyzve, aby svůj nárok uplatnily žalobou podanou proti správci, kterou se budou domáhat vyloučení věci ze soupisu (tzv. vylučovací či excindační žalobou); k podání žaloby jim určí přiměřenou lhůtu a poučí je, že nepodají-li žalobu včas, bude se mít za to, že věc byla pojata do soupisu oprávněně [rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 4034/2011, uveřejněný pod číslem 127/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 127/2012“)].

Jestliže uplyne stanovená hmotněprávní lhůta nebo jestliže o vylučovací žalobě této osoby soud

pravomocně rozhodl jinak než tak, že žalobě vyhověl (příslušný majetek z konkursní podstaty úpadce vyloučil), vzniká nevyvratitelná domněnka, že věc byla pojata do soupisu oprávněně, a že tedy může být bez ohledu na původní pochybnosti, zda patří do podstaty, jako součást konkursní podstaty zpeněžena (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. února 2009, sp. zn. 29 Cdo 4458/2008).

V posuzované věci není sporu o tom, že žalobci byla výzva k podání vylučovací žaloby doručena. K zodpovězení proto zůstává otázka, zda se shora uvedené judikatorní závěry (o účincích výzvy v případě, kdy soud o žalobě rozhodl pravomocně jinak než tak, že žalobě vyhověl), uplatní i v případě, kdy žalobce podá žalobu, aniž byl vyzván k jejímu podání a výzvu dle § 19 odst. 2 ZKV mu konkursní soud adresuje až v průběhu excindačního sporu.

V usnesení ze dne 25. června 2009, sp. zn. 29 Cdo 1838/2007, Nejvyšší soud dovodil, že vylučovací žalobu lze, přestože jde o tentýž právní vztah mezi týmiž účastníky, za určitých podmínek podat znovu (opírá-li se nově uplatněný nárok o jiné skutečnosti, které tu nebyly v bodě původního řízení a k nimž došlo až později). Současně však zdůraznil, že i v případě nové vylučovací žaloby je jedním z předpokladů jejího úspěchu to, že byla podána ve lhůtě soudem určené (§ 19 odst. 2 ZKV).

K tomuto závěru se Nejvyšší soud dále přihlásil v usnesení sp. zn. 29 Cdo 3147/2011 (dovolatelem zmiňovaném), v němž doplnil, že u další (nové) vylučovací žaloby nebude dán důvod pro její zamítnutí z důvodu opožděnosti (jen) tehdy, byla-li první žaloba podána, aniž k tomu byl žalobce vyzván konkursním soudem podle ustanovení § 19 odst. 2 ZKV (k tomu srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2012, sp. zn. 29 Cdo 177/2011).

Nejvyšší soud nesdílí názor dovolatele, že by z posledně označených usnesení Nejvyššího soudu vyplývalo, že výzva dle § 19 odst. 2 ZKV, učiněná až poté, kdy žalobce (bez předchozí výzvy) zahájil excindační spor, nevyvolala zákonem předvídané účinky. Nejvyšší soud v nich pouze rozvíjí ustálené judikatorní závěry o tom, že právo na podání vylučovací žaloby se „nespotřebuje“ (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 663/2011) a že žalobu lze (při splnění vymezených podmínek; nebrání-li tomu překážka věci rozhodnuté) podat opětovně. Formuluje-li Nejvyšší soud v daných souvislostech jako jeden z předpokladů úspěchu žaloby (její včasnosti) to, že žalobce žalobu podal, aniž k tomu byl konkursním soudem vyzván, nelze z toho ještě dovozovat, že by výzva učiněná (až) po zahájení excindačního sporu nemohla vyvolat žádné účinky, jak to tvrdí dovolatel.

Je tomu právě naopak. Dovojuje-li judikatura, že vylučovací žalobu lze podat při splnění podmínek opakovaně (právo podat žalobu se „nespotřebává“), je nanejvýš vhodné, aby konkursní soud i v případě, že žalobce žalobu podá bez předchozí výzvy (což mu zákon umožňuje), přesto vydal usnesení ve smyslu § 19 odst. 2 ZKV, aby tím s konečnou platností stanovil lhůtu a tím odstranil případnou nejistotu, že pro případ, že řízení neskončí meritorním rozhodnutím, event. skončí pravomocným zamítnutím žaloby, avšak žalobce podá novou lobu, v níž svůj nárok opře o jiné skutečnosti, které zde nebyly v době původního řízení, bude žalobce moci podat novou žalobu, jíž (opětovně) zpochybní zařazení téhož majetku do soupisu majetku konkursní podstaty.

Dlužno dodat, že při vyhotovení takové výzvy by měl konkursní soud zohlednit skutečnost, že zde excindační spor již probíhá. Např. formulací, že se výzvou stanoví lhůta k podání žaloby a osoba, jíž je výzva určena, se vyzývá k jejímu podání (v určené lhůtě), pokud tak již dříve neučinila a v zahájeném řízení řádně pokračuje. Tím by konkursní soud zabránil tomu, aby osoba, jíž je výzva určena, z opatrnosti nepodala žalobu novou, jejímuž projednání (neskončilo-li dosud řízení o první žalobě) by bránila překážka věci zahájené.

Uvedené lze shrnout tak, že i výzva k podání vylučovací žaloby, učiněná konkursním soudem (až) v průběhu řízení o vylučovací žalobě, podané žalobcem bez předchozí výzvy, vyvolává účinky dle § 19

odst. 2 ZKV. Nebude-li takové žalobě vyhověno (bez zřetele k tomu, zda řízení o ní skončilo pravomocným zamítnutím žaloby, jejím odmítnutím či zastavením řízení) a uplynula-li lhůta výzvou určená, brání úspěchu případné nové vylučovací žaloby její opožděnost.

Jelikož se dovolateli prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, přičemž z obsahu spisu se nepodávají ani vady řízení, k jejichž existenci dovolací soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.), Nejvyšší soud dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)